

Plv. hoge commissaris te Djakarta (Van Ittersum) aan minister van Buitenlandse Zaken (Beyen) en minister zonder portefeuille (Luns), 23 nov. 1954

Gisteren werd het Hoofd Politieke Zaken op Kementarian Luar Negeri ontboden om het volgende antwoord (exclusief complimenten) op de dezerzijdse nota van 6 dezer (vide mijn 583) in ontvangst te nemen:

'In afwijking van het gebruik dat nota's van het Hoge Commissariaat worden aangeboden door een verantwoordelijk ambtenaar van het Hoge Commissariaat aan een verantwoordelijk ambtenaar van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, is tot verwondering van het Ministerie van Buitenlandse Zaken de protest-nota van het Hoge Commissariaat nr. GS/6517 dd. 6 November 1954 door een lager ambtenaar van het Hoge Commissariaat aan een lager ambtenaar van het Ministerie van Buitenlandse Zaken aangeboden. Indien een gewone nota door een diplomatiek of consulaire ambtenaar wordt aangeboden dient naar het gevoelen van het Ministerie van Buitenlandse Zaken op zijn minst een protest-nota als hoger bedoeld eveneens door een ambtenaar van het Hoge Commissariaat te worden ingediend.

Het Ministerie van Buitenlandse Zaken kan zijn verwondering niet ontveinzen, dat het Hoge Commissariaat een ordonnans zendt, die bedoelde nota overhandigt aan een lage expeditieambtenaar van het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Het gevolg van deze ongebruikelijke indiening, welke plaats vond op het ogenblik, dat het kantoor bijna werd gesloten op Zaterdag 6 November jl. en het feit, dat 7 en 8 November feestdagen waren, namelijk Zondag en de geboortedag van Mohammed, is geweest dat de nota zodanig is vertraagd, dat de verantwoordelijke ambtenaar van het Ministerie van Buitenlandse Zaken deze eerst op 10 November ontving. Tot meerdere verwondering van het Ministerie van Buitenlandse Zaken is zonder voorafgaande gebruikelijke kennisgeving door het Hoge Commissariaat bedoelde nota gepubliceerd, zodat deze bevreemdende maatregel tengevolge had, dat de nota reeds was bekendgemaakt voor zij ter kennis was van het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

Inzake het protest, hetwelk in deze nota werd voorgebracht, heeft het Ministerie van Buitenlandse Zaken inmiddels een onderzoek ingesteld. Aan de hand van de resultaten van dit onderzoek zal het Ministerie van Buitenlandse Zaken van zijn mening te zijner tijd doen blijken aan het Hoge Commissariaat.

Het scheen mij met het oog op een zo goed mogelijk publicistisch effect, noodzakelijk daarop onverwijld commentaar te geven, hetgeen dan hedenmiddag tegelijk met de nota van KLN zal worden gepubliceerd (vide telex nr. 106633).

Hoewel ik gaarne terzake vooraf overleg met U zou hebben gepleegd, en in het algemeen naar mijn mening discussies met KLN via de pers onwenselijk zijn, heb ik overwogen, dat de pers maar al te gaarne uit deze (wel zeer onvoegelijke) publicatie vanwege KLN venijn tegen Nederland en het HC zou zuigen, wanneer niet tegelijkertijd een afdoende beantwoording zijdens het HC zou worden verstrekt.

Ik stel voor de nota van 22 dezer als volgt te beantwoorden (exclusief complimenten):

'... en heeft de eer het Ministerie in antwoord op zijn nota van 22 dezer nr. 72046/6046R mede te delen,

dat het internationaal diplomatiek gebruik niet voorschrijft, dat nota's van diplomatieke missies aan het Ministerie van Buitenlandse Zaken in het land, waar de missie is geaccrediteerd, steeds door een diplomatiek ambtenaar dienen te worden aangeboden;

dat overeenkomstig bovenbedoeld gebruik voor de aanbidding van nota's door het Ministerie van Buitenlandse Zaken in de meeste gevallen geen ambtenaar van het Hoge Commissariaat wordt ontboden, maar dat deze nota's in de regel per expediteur worden verzonden;

dat het Hoge Commissariaat deze door het Ministerie van Buitenlandse Zaken gevolgde werkwijze eveneens pleegt te volgen ten aanzien van nota's, welke geen mondelinge toelichting of aanvulling behoeven en waarvan de indiening onverwijld dient plaats te hebben;

dat mede in verband met de Nederlandse publicatie op 5 dezer van het feit van de infiltratie in Nieuw-Guinea de Nederlandse nota zo spoedig mogelijk in het bezit van het Ministerie diende te zijn, om welke reden het Hoge Commissariaat bij de indiening van deze nota de kortst mogelijke weg meende te moeten volgen, namelijk door deze op 6 dezer per ordonnans te doen bezorgen waar de bewuste nota voor het sluitingsuur van het Ministerie werd ontvangen;

dat het Hoge Commissariaat niet verantwoordelijk kan worden gesteld voor het feit, dat deze nota de verantwoordelijke functionaris van het Ministerie eerst op 10 dezer heeft bereikt;

dat in tegenstelling tot de bewering in bovenaangehaalde nota van het Ministerie de protestnota van het Hoge Commissariaat van 6 dezer nimmer werd gepubliceerd.

Het heeft het Hoge Commissariaat voorts pijnlijk getroffen dat nauwelijks 24 uur na ontvangst van de nota van 22 November het Ministerie zonder voorafgaande kennisgeving tot de publicatie daarvan is overgegaan, waardoor iedere gelegenheid om het bij het Ministerie omtrent deze materie bestaande misverstand middels ambtelijk contact uit de weg te ruimen, voor het Hoge Commissariaat heeft ontbroken.

Het Hoge Commissariaat nam met voldoening kennis van de mededeling van het Ministerie dat terzake van het protest van het Hoge Commissariaat een onderzoek is ingesteld en moge bij het Ministerie aandringen op de verdere maatregelen, waarom in de nota van 6 dezer werd verzocht.'

Gaarne verneem ik spoedigst of U hiermede instemt. Persoonlijk heb ik aan publicatie van deze antwoord-nota geen behoefte, maar ik laat de beslissing gaarne aan U over.